

ეს გახლავთ <http://www.parliament.ge/files/rasobrivi-diskrim-likvid1999.doc> ფაილის html ვერსია.
Google ავტომატურად ქმნის დოკუმენტების html ვერსიებს ინტერნეტში სეირნობისას.

რატიფიცირებულია საქართველოს პარლამენტის

16.04.1999 წლის N 1899 დადგენილებით

საქართველოს პარლამენტის 07.07.2002 წლის N 1492 დადგენილებით

კონვენციის მე-14 მუხლის მოთხოვნის შესაბამისად საქართველო აღიარებს

კონვენციით გათვალისწინებულ **რასობრივი დისკრიმინაციის** ლიკვიდაციის

კომიტეტის კომპეტენციას.

საერთაშორისო კონვენცია რასობრივი დისკრიმინაციის ყველა ფორმის ლიკვიდაციის შესახებ

წინამდებარე კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოები,

თვლიან რა, რომ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წესდება ემყარება თითოეული ადამიანის ღირსებისა და თანასწორობის პრინციპებს და, რომ ორგანიზაციის მონაწილე სახელმწიფოებმა ივალდებულეს იმოქმედონ დამოუკიდებლად და ერთობლივად გაერთიანებული ერების ორგანიზაციასთან ამ ორგანიზაციის ერთ-ერთი მიზნის მისაღწევად, რომელიც მდგომარეობს ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა საყოველთაო პატივისცემისა და დაცვის ხელშეწყობასა და განვითარებაში, განურჩევლად რასისა, სქესისა, ენისა და რელიგიისა,

თვლიან რა, რომ ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაცია აცხადებს, რომ ყოველი ადამიანი იბადება თავისუფალი და თანასწორი თავის ღირსებებით და უფლებებით და, რომ ნებისმიერი ადამიანი უნდა სარგებლობდეს მასში გამოცხადებული უფლებებითა და თავისუფლებებით, რაიმე განსხვავების გარეშე, კერძოდ კი განურჩევლად რასისა, კანის ფერისა და ეროვნული წარმომავლობისა,

თვლიან რა, რომ ყოველი ადამიანი თანასწორია კანონის წინაშე და აქვს ნებისმიერი დისკრიმინაციისაგან ან ასეთი **დისკრიმინაციის** წაქეზებისაგან კანონით დაცვის უფლება,

თვლიან რა, რომ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციამ დაგმო კოლონიალიზმი და მასთან დაკავშირებული დისკრიმინაციისა და

სეგრეგაციის ნებისმიერი პრაქტიკა, სადაც და რა ფორმითაც არ უნდა ვლინდებოდეს იგი და, რომ კოლონიური ქვეყნებისა და ხალხებისათვის დამოუკიდებლობის მინიჭების შესახებ 1960 წლის 14 დეკემბრის დეკლარაციამ (გენერალური ასამბლეის 1514 (XV) რეზოლუცია) დაადასტურა და საზეიმოდ გამოაცხადა, რომ აუცილებელია დაუყოვნებლივ და უსიტყვოდ ბოლო მოეღოს ყოველივე ამას,

თვლიან რა, რომ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის 1963 წლის 20 ნოემბრის დეკლარაცია (გენერალური ასამბლეის 1904 (XVIII) რეზოლუცია) რასობრივი დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ საზეიმოდ ამტკიცებს მთელ მსოფლიოში რასობრივი დისკრიმინაციის, მისი ნებისმიერი ფორმისა და გამოვლინების სასწრაფოდ აღმოფხვრის აუცილებლობას, და ადამიანის პიროვნული ღირსების გაგებისა და პატივისცემის უზრუნველყოფას,

დარწმუნებულნი არიან რა, რომ რასობრივ განსხვავებაზე დაფუძნებული უპირატესობის ნებისმიერი თეორია მეცნიერული თვალსაზრისით მცდარია, მორალური თვალსაზრისით დასაგმობია, და სოციალური თვალსაზრისით უსამართლო და საშიშია და, რომ შეუძლებელია რასობრივი დისკრიმინაციის გამართლება, სადაც არ უნდა ვლინდებოდეს იგი – თეორიასა, თუ პრაქტიკაში,

ადასტურებენ რა, რომ ადამიანთა დისკრიმინაცია რასის, კანის ფერის ან ეთნიკური წარმომავლობის ნიშნით ხელს უშლის ერთა შორის მეგობრული და მშვიდობიანი ურთიერთობების დამყარებას და შეიძლება გამოიწვიოს ხალხთა შორის მშვიდობისა და უსაფრთხოების, ასევე ერთსა და იმავე სახელმწიფოს შიგნით ადამიანთა ჰარმონიული თანაარსებობის დარღვევა,

დარწმუნებულნი არიან რა, რომ რასობრივი ბარიერების არსებობა ეწინააღმდეგება ადამიანთა ნებისმიერი საზოგადოების იდეალებს,

შემფოთებული არიან რა, მსოფლიოს ზოგიერთ რაიონში არსებული რასობრივი დისკრიმინაციის გამოვლინებით და აგრეთვე სახელმწიფო პოლიტიკით, რომელიც ეფუძნება რასობრივ უპირატესობას ან რასობრივ სიძულვილს, კერძოდ, აპარტეიდის, სეგრეგაციის ან დაყოფის პოლიტიკას,

სურთ რა, მიიღონ ყველა საჭირო ზომა რასობრივი დისკრიმინაციის, მისი ნებისმიერი ფორმისა და გამოვლინების სასწრაფოდ ლიკვიდაციისათვის რასისტული თეორიების შექმნისა და მათი პრაქტიკაში გატარების თავიდან აცილებისა და აღმოფხვრისათვის. რასებს შორის ურთიერთგაგების ხელშეწყობისა და რასობრივი სეგრეგაციისა და რასობრივი დისკრიმინაციის

ყველა ფორმისაგან თავისუფალი საერთაშორისო საზოგადოების შექმნისათვის,

მხედველობაში იღებენ რა, შრომის საერთაშორისო ორგანიზაციის მიერ 1958 წელს დამტკიცებულ კონვენციას დაქირავებისა და შრომის სფეროში დისკრიმინაციის შესახებ და განათლების, მეცნიერებისა და კულტურის საკითხებში გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის მიერ 1960 წელს დამტკიცებულ კონვენციას განათლების სფეროში დისკრიმინაციის თავიდან აცილების შესახებ.

სურთ რა, განახორციელონ რასობრივი დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის დეკლარაციაში მოცემული პრინციპები და უზრუნველყონ ამ მიზნის მისაღწევად პრაქტიკული ღონისძიებების უსწრაფესი განხორციელება,

შეთანხმდნენ შემდეგზე:

ნაწილი I

მუხლი 1

1. წინამდებარე კონვენციაში ფრაზა „რასობრივი დისკრიმინაცია“ აღნიშნავს ნებისმიერ განსხვავებას, გამორიცხავს, შეზღუდვას ან უპირატესობის მინიჭებას, რასის, კანის ფერის, საგვარეულო, ეროვნული თუ ეთნიკური წარმომავლობის ნიშნებით, რომელიც მიზნად ისახავს ან იწვევს პოლიტიკურ, ეკონომიკურ, სოციალურ, კულტურულ ან საზოგადოებრივი ცხოვრების სხვა სფეროებში ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა თანასწორობის საწყისებზე ცნობის, გამოყენების ან განხორციელების მოსპობას ან შელახვას.

2. წინამდებარე კონვენცია არ გამოიყენება იმ განსხვავებების, გამონაკლისების, შეზღუდვების ან უპირატესობების მინიჭების მიმართ, რომელსაც ამ კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოები ატარებენ მოქალაქეებსა და არამოქალაქეებს შორის.

3. წინამდებარე კონვენციაში არცერთი დებულება არ შეიძლება განიმარტოს, როგორც გარკვეულწილად გავლენის მქონე მონაწილე სახელმწიფოთა კანონმდებლობების დებულებებზე, ეროვნული კუთვნილების, მოქალაქეობის ან ნატურალიზაციის შესახებ, იმ პირობით, თუ ამ დებულებებით არ ხორციელდება დისკრიმინაცია რომელიმე კონკრეტული ეროვნების მიმართ.

4. განსაკუთრებული ზომების მიღება იმ ზოგიერთი რასობრივი ან ეთნიკური ჯგუფის ან ცალკეული პირების პროგრესის უზრუნველსაყოფად, როლებიც საჭიროებენ დაცვას მათი უფლებებისა და ძირითადი თავისუფლებების გამოყენებისა და განხორციელების მიზნით, არ განიხილება რასობრივ დისკრიმინაციად იმ პირობით, თუ ასეთი ზომების მიღება არ იწვევს სხვადასხვა რასობრივი ჯგუფებისათვის განსაკუთრებული უფლებების შენარჩუნებას და ძალაში აღარ დარჩება იმ მიზნის მიღწევის შემდეგ, რისთვისაც იქნა შემოღებული.

მუხლი 2

1. მონაწილე სახელმწიფოები გმობენ რასობრივ დისკრიმინაციას და ვალდებულებას იღებენ ყველა შესაძლო ხერხებით დაუყოვნებლივ გაატარონ რასობრივი დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის პოლიტიკა და ხელი შეუწყონ რასებს შორის ურთიერთგაგებას, და ამ მიზნით:

ა) თითოეული მონაწილე სახელმწიფო იღებს ვალდებულებას პირების, ჯგუფების ან დაწესებულებების მიმართ არ ჩაიდინოს რასობრივ დისკრიმინაციასთან დაკავშირებული აქტები ან ქმედებები და უზრუნველყოს როგორც ეროვნული, ისე ადგილობრივი სახელმწიფო ორგანოებისა და სახელმწიფო დაწესებულებების მიერ ამ ვალდებულების შესაბამისად მოქმედება;

ბ) თითოეული მონაწილე სახელმწიფო იღებს ვალდებულებას ხელი არ შეუწყოს, არ დაიცვას ან მხარი არ დაუჭიროს რომელიმე პირის ან ორგანიზაციის მიერ განხორციელებულ რასობრივ დისკრიმინაციას;

გ) თითოეულმა მონაწილე სახელმწიფომ უნდა მიიღოს ეფექტური ზომები ეროვნული და ადგილობრივი მასშტაბით მთავრობის პოლიტიკის გადასინჯვის, აგრეთვე იმ კანონებისა და დადგენილებების შესწორების, გაუქმების ან ანულირების მიზნით, რომლებიც იწვევენ ან სამუდამოდ ამკვიდრებენ რასობრივ დისკრიმინაციას ყველგან, სადაც ის არსებობს;

დ) ყოველმა მონაწილე სახელმწიფომ ყველა არსებული საშუალების, მათ შორის საკანონმდებლო ზომების გამოყენებით, გარემოებების მიხედვით უნდა აკრძალოს რასობრივი დისკრიმინაცია, განხორციელებული ნებისმიერი პირის, ჯგუფების ან ორგანიზაციების მიერ;

ე) ყოველი მონაწილე სახელმწიფო ვალდებულია სათანადო შემთხვევებში წაახალისოს გამაერთიანებელი მრავალრასობრივი ორგანიზაციები და მოძრაობებები, ასევე რასობრივი ბარიერების მოშლის სხვა ღონისძიებები, არ

დაუჭიროს მხარი ისეთ ზომებს, რომლებიც ხელს უწყობენ რასობრივი დანაწილების გაღრმავებას.

2. მონაწილე სახელმწიფოებმა, როდესაც ამას მოითხოვს მოვალეობა, უნდა მიიღონ განსაკუთრებული და კონკრეტული ზომები სოციალურ, ეკონომიკურ, კულტურულ და სხვა სფეროებში, ზოგიერთი რასობრივი ჯგუფებისა ან პირების სათანადო განვითარებისა და დაცვისათვის, რათა უზრუნველყონ მათთვის ადამიანის ძირითადი უფლებებისა და თავისუფლების სრული და თანაბარი გამოყენება. ასეთმა ზომებმა არავითარ შემთხვევაში არ უნდა გამოიწვიოს განსხვავებულ რასობრივ ჯგუფებში არათანაბარი და უპირატესი უფლებების შენარჩუნება იმ მიზნების მიღწევისას, რისთვისაც ისინი იყო შემოღებული.

მუხლი 3

მონაწილე სახელმწიფოები განსაკუთრებით გამოხედავენ რასობრივ სეგრეგაციას და აპარტიდს და ვალდებულებას იღებენ აკრძალონ და ამოძირკვონ ყოველგვარი ასეთი პრაქტიკა მათს იურისდიქციაში არსებულ ტერიტორიებზე.

მუხლი 4

მონაწილე სახელმწიფოები გამოხედავენ ყოველგვარ პროპაგანდას, აგრეთვე, ერთი რასის ან განსაზღვრული ფერის კანის ან ეთნიკური წარმოშობის მქონე ჯგუფის უპირატესობის იდეებზე დაფუძნებულ ორგანიზაციებს, რომლებიც ცდილობენ გაამართლონ ან წაახალისონ ნებისმიერ ფორმაში გამოხატული რასობრივი ზიზღი და დისკრიმინაცია, ვალდებულებას იღებენ დაუყონებლივ განახორციელონ ჯეროვანი ღონისძიებანი ასეთი წაქეზების და დისკრიმინაციის აქტების ამოსაძირკვად, ადამიანის უფლებათა დეკლარაციაში აღნიშნული პრინციპებისა და წინამდებარე კონვენციის მე-5 მუხლში მოცემული წესების მიხედვით, მათ შორის:

ა) კანონით დასჯად ქმედებად აცხადებენ ისეთი იდეების გავრცელებას, რომლებიც ემყარება რასობრივ უპირატესობასა და ზიზღს, რასობრივი დისკრიმინაციის ყოველგვარ წაქეზებას და ასევე ძალადობის აქტებს ან წაქეზებას ისეთი აქტებისაკენ, რომლებიც მიმართულია ნებისმიერი რასისა და კანის ფერის ან ეთნიკური წარმოშობის მქონე ჯგუფის წინააღმდეგ, და ასევე ყოველგვარი დახმარების. მათ შორის ფინანსური დახმარების აღმოჩენას რასისტული ქმედებების მიზნით;

ბ) აცხადებენ კანონსაწინააღმდეგოდ და კრძალავენ ორგანიზაციებს, და ასევე ორგანიზებულ და ყოველგვარ სხვა პროპაგანდისტულ საქმიანობას, რომლებიც წაახალისებენ რასობრივ დისკრიმინაციას და უბიძგებენ მისკენ, აღიარებენ დანაშაულად ასეთ ორგანიზაციებსა და ასეთ საქმიანობაში მონაწილეობას;

გ) ნებას არ აძლევენ ნაციონალურ და სახელმწიფო მმართველობის ორგანოებს და სახელმწიფო დაწესებულებებს წაახალისონ ან წააქეზონ რასობრივი დისკრიმინაცია.

მუხლი 5

ამ კონვენციის მე-2 მუხლში აღნიშნული ძირითადი მოვალეობების შესაბამისად, მონაწილე სახელმწიფოები ვალდებულია იღებენ აკრძალონ და აღმოფხვრან ნებისმიერი ფორმის რასობრივი დისკრიმინაცია და უზრუნველყონ ყველა ადამიანის თანასწორობა კანონის წინაშე, მიუხედავად რასისა, კანის ფერისა, ეროვნული და ეთნიკური კუთვნილებისა, განსაკუთრებით შემდეგი უფლებების განხორციელებისათვის:

ა) სასამართლოსა და მართლმსაჯულების განმახორციელებელი ყველა ორგანოს წინაშე თანასწორობის უფლება;

ბ) პირადი უსაფრთხოებისა და სახელმწიფოს მხრიდან დაცვის უფლება ძალადობისა და სხეულის დაზიანებებისაგან, რომლებსაც აყენებენ როგორც სახელმწიფო თანამდებობის პირები, ისე ცალკეული პირები, ჯგუფები ან დაწესებულებები;

გ) პოლიტიკური უფლებებისა, კერძოდ არჩევნებში მონაწილეობის უფლებისა – მისცენ ხმა და წამოაყენონ თავიანთი კანდიდატურა – საერთო და თანაბარი საარჩევნო უფლების საფუძველზე, მიიღონ მონაწილეობა ქვეყნის მართვაში, ისევე როგორც სახელმწიფოს საქმეების მართვაში ყველა დონეზე, და ასევე თანაბარი უფლება ხელმისაწვდომ ადგილას სახელმწიფო სამსახურში;

დ) სხვა სამოქალაქო უფლებების, კერძოდ:

1. სახელმწიფოს ფარგლებში თავისუფლად ცხოვრებისა და გადაადგილების უფლება;

2. ნებისმიერი ქვეყნის, მათ შორის მისი ქვეყნის დატოვებისა და ქვეყანაში დაბრუნების უფლება;

3. მოქალაქეობის უფლება;
4. ქორწინებისა და მეუღლის არჩევის უფლება;
5. საკუთრების ფლობის უფლება როგორც ინდივიდუალურად, ისე სხვებთან ერთად;
6. მემკვიდრეობის უფლება;
7. აზრის, სინდისის და რელიგიის თავისუფლების უფლება;
8. მრწამსისა და მისი თავისუფლად გამოხატვის უფლება;
9. მშვიდობიანი შეკრებებისა და ასოციაციების უფლება.

ე) უფლებები ეკონომიკურ, სოციალურ და კულტურულ სფეროებში, კერძოდ:

1. შრომის, თანაბარი ანაზღაურების, სამუშაოს თავისუფალი არჩევის, შრომის სამართლიანი და ხელშემწყობი პირობების, უმუშევრობიდან დაცვის, თანაბარი შრომისათვის თანაბარი ანაზღაურების, სამართლიანი და დამაკმაყოფილებელი ანაზღაურების უფლება;
2. პროფესიული კავშირების შექმნისა და მათში გაერთიანების უფლება;
3. საცხოვრებლის მიღების უფლება;
4. ჯანმრთელობის დაცვის, სამედიცინო დახმარების, სოციალური უზრუნველყოფის და სოციალური მომსახურების უფლება;
5. განათლებისა და პროფესიული მომზადების უფლება;
6. კულტურულ ცხოვრებაში თანაბარი მონაწილეობის უფლება.

ვ) საერთო სარგებლობის ნებისმიერ ადგილზე (ტრანსპორტი, რესტორანი, თეატრი, პარკი, კაფე) ყოფნის და ნებისმიერი სახის მომსახურების უფლება.

მუხლი 6

მონაწილე სახელმწიფოები კომპეტენტური ეროვნული სასამართლოების და სხვა სახელმწიფო ინსტიტუტების დახმარებით უზრუნველყოფენ ყველა ადამიანის, რომელზეც ვრცელდება მათი იურისდიქცია, ეფექტურ დაცვას და

დაცვის საშუალებებს ნებისმიერი რასობრივი დისკრიმინაციის აქტების არსებობის შემთხვევაში, რომლებიც ამ კონვენციის შესაბამისად ხელყოფს ადამიანის უფლებებსა და ძირითად თავისუფლებებს, და ასევე უფლებას წარადგინონ ამ სასამართლოებში სარჩელი ასეთი დისკრიმინაციის შედეგად მიყენებული ნებისმიერი ზარალის სამართლიან და ადეკვატურ ანაზღაურებისათვის.

მუხლი 7

მონაწილე სახელმწიფოები ვალდებულია ვალდებულებას კისრულობენ მიიღონ გადაუდებელი და ეფექტური ზომები, კერძოდ, აღზრდის, სწავლების, კულტურის და ინფორმაციის სფეროებში, რომლის მიზანია რასობრივი დისკრიმინაციის გამომწვევი ცრურწმენები დაამკვიდროს ურთიერთგაგების წახალისების, ერებსა და რასობრივ ან ეთნიკურ ჯგუფებს შორის მეგობრობის, მოთმინების ატმოსფერო, პოპულარიზაცია გაუწიოს გაეროს წესდებას, ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაციას, რასობრივი დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ გაეროს წესდებას და ამ კონვენციის მიზნებსა და პრინციპებს.

ნაწილი II

მუხლი 8

1. უნდა დაარსდეს რასობრივი დისკრიმინაციის ლიკვიდაციის კომიტეტი (შემდეგში „კომიტეტი“), 18 ექსპერტის შემადგენლობით, რომლებსაც გააჩნიათ მაღალი მორალური თვისებები და მიუმხრობლობის პრინციპები, ისინი აირჩევიან მონაწილე სახელმწიფოების მიერ თავისი მოქალაქეების რიცხვიდან, შეასრულებენ მოვალეობებს პირადი ღირსების შესაბამისად, ამასთან, არჩევისას ყურადღება უნდა მიექცეს სამართლიან გეოგრაფიულ დანაწილებას და ცივილიზაციის სხვადასხვა ფორმების წარმომადგენლობას და ასევე მთავარ სამართლებრივ სისტემებს.

2. კომიტეტის წევრები აირჩევიან ფარული კენჭისყრით სიაში შეტანით პირთაგან. ყოველ მონაწილე სახელმწიფოს უფლება აქვს წამოაყენოს ერთი პირის კანდიდატურა მისი მოქალაქეების სიიდან.

3. პირველადი არჩევნები ტარდება აღნიშნული კონვენციის ძალაში შესვლიდან 6 თვის შემდეგ. არჩევნებამდე არაუგვიანეს 3 თვით ადრე გაეროს გენერალური მდივანი მიმართავს წერილობითი თხოვნით მონაწილე სახელმწიფოებს, 2 თვის განმავლობაში წარადგინონ არჩევნებში მონაწილე პირთა სია. გენერალური მდივანი ამზადებს სიას, რომელშიც ანბანის

მიხედვით შეტანილია ასეთი ფორმით წარდგენილი ყველა მონაწილის გვარი და სახელი წარმდგენი სახელმწიფოების აღნიშვნით და წარუდგენს ამ სიას კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოებს.

4. კომიტეტის წევრები აირჩევიან მონაწილე სახელმწიფოების სხდომაზე, რომელსაც იწვევს გენერალური მდივანი გაეროს ცენტრალურ დაწესებულებებში. სხდომაზე, რომლის ქვორუმი მონაწილე სახელმწიფოების ორი მესამედია, კომიტეტში არჩეულ წევრებად ითვლებიან ის კანდიდატები, რომლებმაც მიიღეს ხმების უმრავლესობა და დამსწრე და კენჭისყრაში მონაწილე სახელმწიფოების ხმების აბსოლუტური უმრავლესობა.

5. ა) კომიტეტის წევრები აირჩევიან ოთხი წლის ვადით. ამასთან პირველ არჩევნებში არჩეულთა ცხრა წევრის უფლებამოსილების ვადა იწურება ორწლიანი პერიოდის ბოლოს. პირველი არჩევნების დამთავრებისთანავე ამ ცხრა წევრის ვინაობა განისაზღვრება კომიტეტის თავმჯდომარის მიერ კენჭისყრის საფუძველზე.

ბ) გაუთვალისწინებელი ვაკანსიის შესავსებად კონვენციის მონაწილე სახელმწიფო, რომლის ექსპერტი უკვე აღარაა კომიტეტი წევრი, თავისი მოქალაქეებიდან ნიშნავს სხვა ექსპერტს კომიტეტის თანხმობით.

6. მონაწილე სახელმწიფოები პასუხისმგებელი არიან კომიტეტის წევრების ხარჯების დაფარვისათვის მათ მიერ კომიტეტში მოვალეობების შესრულების პერიოდში.

მუხლი 9

1. მონაწილე სახელმწიფოები ვალდებულია იღებენ გაეროს გენერალური მდივნის წინაშე, რათა განიხილონ კომიტეტის მოხსენება, მათ მიერ კონვენციის დებულებების განხორციელების მიზნით გაწეული საკანონმდებლო, სასამართლო, ადმინისტრაციული და სხვა ღონისძიებების შესახებ: ა) ამ სახელმწიფოსათვის წინამდებარე კონვენციის ძალაში შესვლიდან ერთი წლის განმავლობაში; ბ) მომდევნო ყოველ ორ წელიწადში ერთხელ, ან როცა ამას მოითხოვს კომიტეტი. კომიტეტს შეუძლია კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოებისაგან გამოითხოვოს დამატებითი ინფორმაცია.

2. კომიტეტი ყოველწლიურად გენერალური მდივნის მეშვეობით გაეროს გენერალურ ასამბლეაზე წარმოადგენს მოხსენებას მისი საქმიანობის შესახებ. მას ასევე შეუძლია, აგრეთვე დააყენოს წინადადებები და საერთო ხასიათის რეკომენდაციები კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოებიდან მიწოდებულ მოხსენებებისა და ინფორმაციების საფუძველზე. ასეთი წინადადებები და

საერთო ხასიათის რეკომენდაციები მოხსენდება გენერალურ ასამბლევას კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოების შენიშვნებთან ერთად, თუ ასეთი არსებობს.

მუხლი 10

1. კომიტეტი ადგენს პროცედურის საკუთარ წესებს.
2. კომიტეტი ირჩევს თავის ხელმძღვანელ პირებს ორი წლის ვადით.
3. კომიტეტის სამდივნოს უზრუნველყოფს გაეროს გენერალური მდივანი.
4. კომიტეტის სხდომები ჩვეულებრივ იმართება გაეროს ცენტრალურ დაწესებულებებში.

მუხლი 11

1. თუ რომელიმე მონაწილე სახელმწიფო მიიჩნევს, რომ სხვა მონაწილე სახელმწიფო არ ასრულებს კონვენციის დებულებებს, მას შეუძლია აცნობოს ამის შესახებ კომიტეტს. კომიტეტი თავის მხრივ გადასცემს ამ შეტყობინებას დაინტერესებულ მონაწილე სახელმწიფოს. შეტყობინების მიმღები სახელმწიფო სამი თვის ვადაში წარუდგენს კომიტეტს წერილობით განმარტებას ან განცხადებას, სადაც განხილულია ის საკითხები და ღონისძიებები, რომლებიც შეიძლება მიღებულ იქნეს ამ სახელმწიფოს მიერ.

2. თუ სახელმწიფოს მიერ საწყისი შეტყობინების მიღებიდან ექვსი თვის განმავლობაში საკითხი არ დარეგულირდება ორმხრივი მოლაპარაკებების ან ორივე მხარისათვის მისაღები სხვა რაიმე გზით, მაშინ ნებისმიერ ამ ორ სახელმწიფოს უფლება აქვს კვლავ გადასცეს ეს საკითხი კომიტეტს განსახილველად კომიტეტის და სხვა სახელმწიფოს სათანადო შეტყობინების გზით.

3. კომიტეტი საკითხს განიხილავს წინამდებარე მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად მას შემდეგ, რაც ის საერთაშორისო სამართლის საყოველთაოდ აღიარებული პრინციპების შესაბამისად დაადგენს, რომ სამართლებრივი დაცვის ყველა შესაძლო შიდა საშუალებები მოსინჯული და ამოწურულია. ეს წესი არ მოქმედებს იმ შემთხვევაში, როცა ამ საშუალებების გამოყენება ძალიან გაჭიანურებულია.

4. კომიტეტს განსახილველად მიღებულ ნებისმიერ საკითხთან დაკავშირებით შეუძლია წარუდგინოს დაინტერესებულ მონაწილე სახელმწიფოებს ნებისმიერი ინფორმაცია.

5. თუ ამ მუხლის დებულებებიდან გამომდინარე რომელიმე საკითხს კომიტეტი განიხილავს, მაშინ დაინტერესებულ მონაწილე სახელმწიფოებს უფლება აქვთ მიავლინონ თავიანთი წარმომადგენლები კომიტეტის სხდომებში მონაწილეობის მისაღებად, ხმის უფლების გარეშე ამ საკითხის განხილვის პერიოდში.

მუხლი 12

1. ა) მას შემდეგ, რაც კომიტეტი მიიღებს და მის შეხედულებისამებრ საფუძვლიანად შეამოწმებს სრულ ინფორმაციას. თავმჯდომარე ნიშნავს სპეციალურ მომრიგებელ კომისიას (შემდგომ „კომისია“) ხუთი კაცის შემადგენლობით, რომლებიც შეიძლება იყვნენ ან არ იყვნენ კომიტეტის წევრები. კომისიის წევრები ინიშნებიან მოდავე მხარეების ერთსულოვანი თანხმობით. კომისია სთავაზობს თავის კეთილ სამსახურს დაინტერესებულ სახელმწიფოებს მოცემული საკითხის მშვიდობიანი დარეგულირების მიზნით, კონვენციის დებულებების დაცვის საფუძველზე.

ბ) თუ სახელმწიფოებს შორის, რომლებიც დავაში მხარეებს წარმოადგენენ, სამ თვეში ვერ იქნა მიღწეული შეთანხმება კომისიის სრული შემადგენლობის ან მისი ნაწილის თაობაზე, მაშინ კომისიის ის წევრები, რომელთა დანიშვნის თაობაზე ვერ იქნა მიღწეული შეთანხმება სახელმწიფოებს შორის, აირჩევიან კომიტეტის წევრთა შემადგენლობიდან ფარული კენჭისყრით ხმათა ორი მესამედით.

2. კომისიის წევრები ასრულებენ თავიანთ ვალდებულებებს თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში. ისინი არ უნდა იყვნენ იმ სახელმწიფოთა მოქალაქეები, რომლებიც წარმოადგენენ დავაში მონაწილე მხარეებს, ან იმ სახელმწიფოთა მოქალაქეები, რომლებიც არ არიან ამ კონვენციის მონაწილეები.

3. კომისია თავად ირჩევს თავმჯდომარეს და ადგენს არჩევის პროცედურულ წესებს.

4. კომისიის სხდომები ჩვეულებრივ იმართება გაეროს ცენტრალურ დაწესებულებებში ან კომისიის გადაწყვეტილებით სხვა ნებისმიერ ხელსაყრელ ადგილას.

5. სამდივნო, რომელიც უზრუნველყოფილია ამ კონვენციის მე-10 მუხლის მე-3 პუნქტით, ასევე ემსახურება კომისიას, თუ კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოთა შორის დავა გამოიწვევს კომისიის შექმნას.

6. სახელმწიფოები, რომლებიც არიან დავის მონაწილე მხარეები, თანაბარწილად ანაზღაურებენ კომისიის წევრებზე გაწეულ ხარჯებს გაეროს გენერალური მდივნის მიერ წარდგენილი ხარჯთა ნუსხის მიხედვით.

7. გენერალურ მდივანს აუცილებლობის შემთხვევაში უფლება აქვს დაფაროს კომისიის წევრებზე გაწეული ხარჯები იმ დრომდე, ვიდრე სახელმწიფოები არიან დავის მონაწილენი, ამ მუხლის მე-6 პუნქტის შესაბამისად.

8. კომიტეტის მიერ მიღებული და შესწავლილი ინფორმაცია წარედგინება კომისიას. კომისიას შეუძლია დაინტერესებულ სახელმწიფოებს შესთავაზოს საქმესთან დაკავშირებული ნებისმიერი ინფორმაციის წარდგენა.

მუხლი 13

1. კომისიამ, როცა სრულად განიხილავს საკითხს, უნდა მოამზადოს და კომიტეტის თავმჯდომარეს წარუდგინოს მოხსენება, რომელიც შეიცავს დასკვნებს ყველა იმ საკითხებზე, რომელიც ეხება დავაში მონაწილე მხარეთა დავის ფაქტიურ ნაწილს და ასევე, რეკომენდაციები, რომელიც კომისიას აუცილებლად მიაჩნია დავის მშვიდობიანად გადაწყვეტისათვის.

2. კომიტეტის თავმჯდომარემ კომისიის მოხსენება უნდა დაუგზავნოს დავაში მონაწილე ყოველ სახელმწიფოს. ამ სახელმწიფოებმა სამი თვის ვადაში, უნდა აცნობონ კომიტეტის თავმჯდომარეს ეთანხმებიან თუ არა ისინი კომისიის მოხსენებაში მოცემულ რეკომენდაციებს.

3. ამ მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრული ვადის ამოწურვის შემდეგ, კომიტეტის თავმჯდომარემ კომისიის მოხსენება და დაინტერესებული მონაწილე სახელმწიფოების განცხადებები უნდა დაუგზავნოს კონვენციის მონაწილე სხვა მონაწილე სახელმწიფოებს.

მუხლი 14

1. მონაწილე სახელმწიფოს ნებისმიერ დროს შეუძლია განაცხადოს, რომ ის ცნობს კომიტეტის კომპეტენციას, მისი იურისდიქციის ფარგლებში მიიღოს და განიხილოს ცალკეულ პირთა ან პირთა ჯგუფის შეტყობინებები, რომლებიც ამტკიცებენ, რომ ისინი არიან მონაწილე სახელმწიფოს მიერ ამ კონვენციით გათვალისწინებული რომელიმე უფლების დარღვევის მსხვერპლი. კომიტეტმა არ უნდა მიიღოს შეტყობინება, თუ იგი ეხება კონვენციის მონაწილე წევრ სახელმწიფოს, რომელსაც არ გაუკეთებია ასეთი განცხადება.

2. ნებისმიერ მონაწილე სახელმწიფოს, რომელიც აკეთებს ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ განცხადებას, შეუძლია დააფუძნოს ან

მიუთითოს ორგანო თავისი ეროვნული სამართლებრივი სისტემის ფარგლებში, რომელიც კომპეტენტურია თავისი იურისდიქციის ფარგლებში მიიღოს და განიხილოს იმ პირთა და პირთა ჯგუფის პეტიციები, რომლებიც აცხადებენ, რომ ისინი არიან აღნიშნულ კონვენციაში აღნიშნული რომელიმე უფლების დარღვევის მსხვერპლი და რომლებმაც ამოწურეს სამართლებრივი დაცვის სხვა ყველა ხელმისაწვდომი ადგილობრივი საშუალება.

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად გაკეთებული განცხადება და აგრეთვე ამ მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად დაფუძნებული ან მითითებული ორგანოს სახელწოდება დეკონირებული უნდა იყოს შესაბამისი მონაწილე სახელმწიფოს მიერ გაეროს გენერალურ მდივანთან, რომელიც მის ასლებს გადაუგზავნის სხვა მონაწილე სახელმწიფოებს. განცხადება ნებისმიერ დროს შეიძლება უკან იქნეს გამოთხოვილი ამის შესახებ გენერალური მდივანისათვის შეტყობინების გზით, მაგრამ ეს არ უნდა აისახოს იმ შეტყობინებებზე, რომლებიც განიხილებიან კომიტეტის მიერ.

4. პეტიციების ნუსხას ადგენს ამ მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად დაფუძნებული ან მითითებული ორგანო, ხოლო ნუსხის დამოწმებული ასლები შესაბამისი არხებით, ყოველ წელს ბარდება გენერალურ მდივანს, ამასთან მათი შინაარსი არ უნდა გახდეს საჯაროობის საგანი.

5. იმ შემთხვევაში, თუ პეტიციონერი უკმაყოფილოა ამ მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად დაფუძნებული ან მითითებული ორგანოს მოქმედებით, მას უფლება აქვს ექვსი თვის ვადაში გადასცეს აღნიშნული საკითხი კომიტეტს.

6. ა) კომიტეტი კონფიდენციალური წესით აცნობებს ნებისმიერი მიღებული შეტყობინების შესახებ მონაწილე სახელმწიფოს, რომელსაც ბრალი ედება კონვენციის რომელიმე დებულების დარღვევაში, მაგრამ არ ასახელებს შესაბამის პირს ან პირთა ჯგუფს მისი მკაფიოდ გამოხატული თანხმობის გარეშე. კომიტეტმა არ უნდა მიიღოს ანონიმური შეტყობინებები.

ბ) შეტყობინების მიმღები სახელმწიფო სამი თვის განმავლობაში წარუდგენს კომიტეტს წერილობით ახსნა-განმარტებებს ან განცხადებებს, რომელშიც გაშუქებულია აღნიშნული საკითხი და ზომები, რომლებიც შეიძლება მიეღოს ამ სახელმწიფოს.

7. ა) კომიტეტი განიხილავს შეტყობინებას, ყველა მონაცემის გათვალისწინებით, რომელიც მას განხილვისათვის წარუდგინა დაინტერესებულმა წევრმა-სახელმწიფომ ან პეტიციონერმა. კომიტეტმა არ უნდა განიხილოს არც ერთი პეტიციონერის შეტყობინება, თუ იგი არ დაადგენს, რომ პეტიციონერმა ამოწურა შიდასახელმწიფოებრივი

სამართლებრივი დაცვის ყველა საშუალება. ამასთან, ეს წესი არ მოქმედებს იმ შემთხვევაში, როცა ასეთი საშუალებების გამოყენება განსაკუთრებით დიდხანს ჭიანჭურდება.

ბ) კომიტეტი თავის მოსაზრებებს და რეკომენდაციებს უგზავნის დაინტერესებულ მონაწილე სახელმწიფოს ან პეტიციონერს, თუკი ასეთი გააჩნია.

8) კომიტეტი თავის ყოველწლიურ მოხსენებაში რთავს ასეთ შეტყობინებათა შესახებ რეზიუმეს და საჭიროების შემთხვევაში, დაინტერესებული მონაწილე სახელმწიფოს მოკლე განმარტებას ან განცხადებას, ასევე თავის წინადადებებსა და რეკომენდაციებს.

9. კომიტეტი კომპეტენტურია შეასრულოს ამ მუხლით გათვალისწინებული ფუნქციები, იმ შემთხვევაში, როცა კონვენციის სულ ცოტა ათმა მონაწილე სახელმწიფომ გააკეთა განცხადება ამ მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად.

მუხლი 15

1. კოლონიური ქვეყნების ან ერებისათვის დამოუკიდებლობის მინიჭების შესახებ დეკლარაციის მიზნების მიღწევამდე, რასაც შეიცავს გენერალური ასამბლეის 1514 რეზოლუცია (1960 წ. 14 დეკემბერი), ამ კონვენციის დებულებები არანაირად არ ზღუდავს მათ მიერ პეტიციის წარდგენის უფლებას, რომელიც მინიჭებული აქვთ სხვა საერთაშორისო დოკუმენტის ძალით ან გაეროს და მისი სპეციალიზებული დაწესებულებების მიერ.

2. ა) ამ კონვენციის მე –8 მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად დაფუძნებული კომიტეტი იღებს პეტიციის ასლებს გაეროს ორგანოებიდან, რომლებიც დაკავებული არიან ამ კონვენციის პრინციპებთან და პეტიციებთან უშუალოდ დაკავშირებული საკითხებით და წარუდგენს მათ მოსაზრებებს და რეკომენდაციებს პეტიციის შესახებ, იმ ქვეშევრდომი ქვეყნის მოსახლეობის ან არათვითმმართველი ტერიტორიებიდან და სხვა ტერიტორიებიდან წარდგენილი პეტიციების განხილვისას, რომელთა მიმართ გამოყენებულია 1514 (XV) რეზოლუცია და რომელიც ეხება ამ კონვენციით გათვალისწინებულ და ამ ორგანოების მიერ განსახილველ საკითხებს.

ბ) კომიტეტი გაეროს კომპეტენტური ორგანოებიდან იღებს მოხსენების ასლებს საკანონმდებლო, სასამართლო, ადმინისტრაციულ და სხვა ღონისძიებების შესახებ, რომლებიც უშუალოდ განეკუთვნება ამ კონვენციის პრინციპებსა და მიზნებს და რომელთაც ახორციელებენ მმართველი

სახელმწიფოები ამ მუხლის ა) ქვეპუნქტში აღნიშნულ ტერიტორიებზე, გამოხატავს თავის მოსაზრებას და რეკომენდაციას აძლევს ამ ორგანოებს.

3. კომიტეტი გენერალური ასამბლეისადმი წარდგენილ მოხსენებაში რთავს (გაეროს ორგანოებიდან მიღებული) პეტიციის რეზიუმეს და მოხსენებებს, და ასევე კომიტეტის მოსაზრებებს და რეკომენდაციებს აღნიშნული პეტიციების და მოხსენებების შესახებ.

4. კომიტეტი გაეროს გენერალური მდივნისაგან მოითხოვს ინფორმაციას იმ ტერიტორიების მდგომარეობის შესახებ, რომლებიც ამ კონვენციის მიზნებსა და მე – 2 პუნქტის ა) ქვეპუნქტის საკითხებს განეკუთვნება.

მუხლი 16

ამ კონვენციის დებულებები, რომლებიც ეხება დავის დარეგულირებას და საჩივრების განხილვას, გამოიყენება დავებისა და დისკრიმინაციის შესახებ საჩივრების სხვა მეთოდებით გადაწყვეტისათვის ზიანის მიუყენებლად, რომლებიც მოცემულია გაეროს ფუძემდებლურ დოკუმენტებში და მისი სპეციალიზებული დაწესებულებების ან იმ კონვენციებში მოწონებული უკანასკნელის მიერ და არ ეწინააღმდეგება სხვა მეთოდებს, რომლებიც მონაწილე სახელმწიფოებმა შეიძლება გამოიყენონ ამ დავების გადასაწყვეტად მათ შორის მოქმედი ზოგადი და სპეციალური საერთაშორისო შეთანხმებების შესაბამისად.

ნაწილი III

მუხლი 17

1. წინამდებარე კონვენცია ღიაა ხელმოსაწერად გაეროს წევრი სახელმწიფოებისათვის ან მისი ნებისმიერი სპეციალიზებული დაწესებულების ან საერთაშორისო სასამართლოს სტატუსის მონაწილე სახელმწიფოსათვის, ან ნებისმიერი სხვა სახელმწიფოსათვის, რომლებიც მოწვეული არიან გაეროს გენერალური ასამბლეის მიერ ამ კონვენციაში მონაწილეობისათვის.

2. ეს კონვენცია ექვემდებარება რატიფიკაციას. სარატიფიკაციო სიგელები დეპონირდება გაეროს გენერალურ მდივანთან.

მუხლი 18

1. წინამდებარე კონვენცია შესაერთებლად ღიაა ამ კონვენციის მე –17 მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნული ნებისმიერი სახელმწიფოსათვის.

2. შეერთება ხორციელდება გაეროს გენერალური მდივნისათვის შესაბამისი დოკუმენტის შესანახად ჩაბარების გზით.

მუხლი 19

1. წინამდებარე კონვენცია ძალაში შედის გაეროს გენერალური მდივნისათვის 27-ე სარატიფიკაციო სიგელის ან შეერთების დოკუმენტის ჩაბარებიდან 30-ე დღეს.

2. ყოველი სახელმწიფოსათვის, რომელიც რატიფიცირებას მოახდენს ან შეუერთდება ამ კონვენციას გაეროს მდივნისათვის 27-ე სარატიფიკაციო სიგელის ან შეერთების დოკუმენტის შესანახად გადაცემის შემდეგ, კონვენცია ძალაში შევა მის მიერ სარატიფიკაციო სიგელის ან შეერთების დოკუმენტის შესანახად ჩაბარებიდან 30-ე დღეს.

მუხლი 20

1. გაეროს გენერალური მდივანი იღებს და უგზავნის ყველა სახელმწიფოს, რომლებიც არიან ან შეიძლება გახდნენ ამ კონვენციის მონაწილეები ამ სახელმწიფოების მიერ რატიფიკაციის ან შეერთების მომენტში გაკეთებული შენიშვნის ტექსტს. ნებისმიერი სახელმწიფო, რომელიც უარყოფს შენიშვნებს. შეტყობინების დღიდან 90 დღის განმავლობაში ატყობინებს ამის შესახებ გენერალურ მდივანს.

2. შენიშვნები, რომლებიც არ შეესაბამება ამ კონვენციის მიზნებსა და ამოცანებს, არ დაიშვება. ამასთან, არ დაიშვება ის შენიშვნებიც, რომლებიც შესაძლოა ეწინააღმდეგება ამ კონვენციის საფუძველზე შექმნილი რომელიმე ორგანოს მუშაობას. შენიშვნა ჩაითვლება მუშაობისათვის მიუღებლად ან შეუთავსებლად, თუკი კონვენციის მონაწილეთა არანაკლებ 2/3 ამის წინააღმდეგია.

3. შენიშვნა შეიძლება მოიხნას ნებისმიერ დროს გენერალური მდივნის სახელზე შესაბამისი შეტყობინების გაგზავნის გზით. ასეთი შეტყობინება ძალაში შედის მისი მიღების დღიდან.

მუხლი 21

ყოველ მონაწილე სახელმწიფოს შეუძლია მოახდინოს ამ კონვენციის დენონსაცია გაეროს გენერალური მდივნის სახელზე ამის შესახებ წერილობითი შეტყობინების გაგზავნის გზით. დენონსაცია ძალაში შედის გენერალურ მდივანთან ასეთი შეტყობინების მიღებიდან ერთი წლის შემდეგ.

მუხლი 22

მონაწილე ორ ან რამდენიმე სახელმწიფოს შორის ამ კონვენციის გამოყენების ან განმარტების დროს წამოჭრილი ნებისმიერი დავა, რომელიც არ წყდება მოლაპარაკებების ან კონვენციაში სპეციალურად გათვალისწინებული პროცედურების გზით, რომელიმე ნებისმიერი მოდავე მხარის მოთხოვნით გადაეცემა გადასაწყვეტად **საერთაშორისო** სასამართლოს, თუკი მხარეები არ შეთანხმდებიან დავის გადაწყვეტის სხვა საშუალებებზე.

მუხლი 23

1. ამ კონვენციის გადახედვის მოთხოვნის დაყენება შეუძლია ნებისმიერ მონაწილე სახელმწიფოს ნებისმიერ დროს გენერალური მდივნის სახელზე გაგზავნილი წერილობითი შეტყობინების გზით.

2. გაეროს გენერალური ასამბლეა აუცილებლობის შემთხვევაში იღებს გადაწყვეტილებას იმ ზომების **შესახებ**, რომლებიც გამოყენებული უნდა იქნეს ასეთ მოთხოვნასთან დაკავშირებით.

მუხლი 24

გაეროს გენერალური მდივანი, ამ კონვენციის მე-17 მუხლის პირველ პუნქტში მითითებულ **ყველა** სახელმწიფოს აცნობებს შემდეგ მონაცემებს:

ა) ხელმოწერის, რატიფიკაციის და შეერთების **შესახებ** მე-17 და მე-18 მუხლების შესაბამისად;

ბ) კონვენციის ძალაში შესვლის თარიღი, მე-19 მუხლის შესაბამისად;

გ) შეტყობინებებისა და დეკლარაციების **შესახებ**, რომლებიც მიღებული იქნება მე-14, მე-20 და 23-ე მუხლების შესაბამისად;

დ) დენონსაციის **შესახებ** 21-ე მუხლის შესაბამისად.

მუხლი 25

1. წინამდებარე კონვენციის ინგლისური, ესპანური, ჩინური, რუსული და ფრანგული ტექსტები, რომლებიც თანაბრად აუთენტურია ინახება გაეროს არქივში.

2. გაეროს გენერალური მდივანი კონვენციის მე-17 მუხლის პირველ პუნქტში მოხსენიებული ნებისმიერი კატეგორიის სახელმწიფოს უგზავნის ამ

კონვენციის ოფიციალურ დამოწმებულ ასლებს, რის დასტურადაც ქვემოთ
ხელისმომწერებმა, შესაბამისი მთავრობების მიერ სათანადო წესი
უფლებამოსილნმა, ხელი მოაწეროს წინამდებარე კონვენციას, რომელიც
ხელმოსაწერად გაიხსნა ნიუ-იორკში, ათას ცხრაას სამოცდაექვსი წლის შვიდ
მარტს.